

89. H. G. NICHOLAS – VIETNAM AND THE TRADITIONS OF AMERICAN FOREIGN POLICY; *International Affairs (Londen)* Vol. 44, no. 2, april 1968, blz. 189-201.

y. L. '68
Nieuwe Literatuur
over oorlog & vrede

In dit artikel betoogt Nicholas dat het Amerikaanse optreden in Vietnam past in het traditionele buitenlandse beleid van de VS.

De kwestie Vietnam is tot in alle poriën van het Amerikaanse leven door-
gesijpeld. Ze creëerde een gehele subcultuur van zowel hartstochtelijk pa-
triottisme, knusse vervreemding als rigoreus onderzoek van iedere Ameri-
kaanse norm en geloof. Dichters houden "lees-in's", volkszangers "zing-in's"
voor de vrede, geestelijken en kinderpsychologen organiseren protesten te-
gen de dienstplicht. Iedere openbare activiteit op het gebied van onderwijs,
gezondheid, krotopruijing, emancipatie van de neger, heet te zijn belem-
merd als gevolg van de eisen die de oorlog in Vietnam stelt. In iedere
huiskamer brengt de Buis elke avond een portie instant-oorlog.

Het aantal Amerikaanse doden in Vietnam bleef tot nu toe onder dat van
Korea (officieel 33.000 ongeacht de 30.000 die elders dan op het slagveld
de dood vonden). Ook het aantal soldaten dat tot nu toe naar Vietnam ging
is waarschijnlijk geringer (er zijn 5.700.000 "veteranen" uit Korea). Desal-
niettemin snijdt Vietnam dieper in het Amerikaanse leven dan Korea.

Was de oorlog in Korea voor vele Amerikanen, ondanks alles, overzichtel-
ijk, bevattelijk, moreel duidelijk, die in Vietnam lijkt in alle opzichten on-
doorzichtig. Waar gaat Vietnam eigenlijk over, wie heeft gelijk of ongelijk,
past het optreden in de tradities van de Amerikaanse buitenlandse politiek?
Zij, die betogen dat de oorlog in Vietnam wel in de traditie van de Ame-
rikaanse buitenlandse politiek past, en evenmin een aberatie is als de ver-
overing van de Filippijnen, vinden voldoende materiaal voor deze these.
In een tamelijk klassieke vorm vond het Amerikaanse imperialisme zijn weg
in de 19e en 20e eeuw via handel in China, commandant Perry, Alaska,
Hawaii, de Filippijnen en de Open Deur politiek in China. Toen Wilson's
internationalisme formeel het Amerikaanse kolonialisme de pas afsneed,
was een permanente Amerikaanse aanwezigheid in de Stille Zuidzee reeds
een principieel gegeven voor alle 20e-eeuwse besluitvormers in Washington.

Europe which it should have been concerned to remove" (blz. 365). Overigens erkent Kennan, dat hij door onnauwkeurige formulering van het artikel in *Foreign Affairs* dit misverstand in de hand heeft gewerkt.

Kennan verwachtte dat de economische en politieke consolidatie van het westelijke deel van Europa reacties in de Russische invloedssfeer zou oproepen. Ten tijde van de kapitulatie van Duitsland voorspelde hij reeds dat de Sowjet-Unie, geconfronteerd met een vastberaden tegenstander, haar giftanden zou ontbloten en zich zou verweren met een grootse campagne gericht op economische en politieke ontwrichting van het Westen. In het bijzonder verwachtte Kennan in november 1947 dat het Marshallplan de communisten er toe zou bewegen hun macht in Tsjechoslowakije te consolideren. Daarom kwam de Tsjechische coup van februari 1948 en de inleiding tot de blokkade van Berlijn in maart van dat jaar niet als een verrassing. Hij beschouwde dit als "defensive reactions on the Soviet side to the initial success of the Marshall Plan initiative and to the preparations now being undertaken on the Western side to set up a separate German government in Western Germany" (blz. 401). Kennan deelde daarom naar zijn zeggen niet de "war scare" die zich nu van de Amerikaanse regering meester maakte. De CIA vond het nodig de Amerikaanse president te melden dat oorlog binnen zestig dagen niet waarschijnlijk was. Toen veertien dagen later werd voorgesteld deze termijn veertien dagen op te schuiven wilde de luchtmacht dit niet voor zijn verantwoording nemen.

In Kennans opvatting was dus een militaire reactie niet op zijn plaats en de stappen die nu ondernomen werden om een alliantie met Europa aan te gaan achtte hij onnodig. Amerika had er geen belang bij zich te laten meeslepen in de nerveuze stemming die in Europa leidde tot het sluiten van het pakt van Brussel. Amerika kon bepaalde garanties geven aan de West-europese landen, maar er was volgens Kennan "no need for a full-fledged reciprocal military alliance at that stage of the game" (blz. 407). De omstandigheid dat de Russen hun troepen in Europa niet hadden gedemobiliseerd en de Amerikanen wel, deed volgens Kennan niet ter zake, want de verhouding werd door de Russen in het geheel niet in militaire termen gezien. De NAVO zou alleen maar het perspectief op een militaire confrontatie openen in een gebied waar Amerika de zwakste was. Kennan placht dat standpunt

Wel kregen de Filippijnen in 1946 hun onafhankelijkheid, maar de VS hadden daartegenover de Ryukyu-eilanden op Japan veroverd, bestuurden als VN-trustgebieden de eveneens veroverde Carolina-, Mariana- en Marshall-eilanden, en verwierven bases zowel op het vasteland van Azië als op de Filippijnen, Japan en verderop.

Orthodoxe Leninisten zullen voor hun beschuldiging van imperialisme ook verwijzen naar de economische penetratie: op de Filippijnen (33 miljoen inwoners) is thans \$ 500 miljoen geïnvesteerd, op Formosa (14 miljoen inwoners) \$ 130 miljoen en in Thailand wordt van alles gedaan om Amerikaans kapitaal aan te trekken. Doch in feite zijn de Amerikaanse investeringen in Azië, gerekend op de totale investeringen in het buitenland, niet van die omvang dat ze de schaal van de Amerikaanse politiek op doorslaggevende wijze kunnen doen doorslaan: Van de \$ 112 miljard aan Amerikaans kapitaal in het buitenland in 1966 (waarvan \$ 84 miljard directe investeringen) bevond zich maar \$ 2,2 miljard in geheel Azië. Aan Vietnam verdienen de Amerikanen maar heel weinig: afgezien van de militaire hulp wordt er nu via de Amerikaanse belastingbetaler jaarlijks \$ 700 miljoen aan hulp ingepompt. De Amerikaanse industrieel is geenszins de belangrijkste exporteur van de luxe en semi-luxe goederen die hiervoor mede worden gekocht. Het grootste gedeelte van deze goederen komt van Japan en Formosa, terwijl het meeste van de \$ 400 miljoen in vreemde valuta, die in 1967 werden verstrekt, en die niet aan dergelijke artikelen werden besteed, vrijwel zeker zijn weg vond naar het Europese financiële systeem en zo druk uitoefende op de Amerikaanse betalingsreserves. In economische zin kan dus niet van imperialisme worden gesproken.

Een imperialistische traditie sterft echter niet uit, maar transformeert zichzelf. In de plaats van territoriale verovering en economische penetratie treden nieuwe verantwoordelijkheden, zoals "handhaving van de internationale orde" en vestiging van "levensvatbare staten". Nog steeds gaan de Amerikanen er van uit, zoals ten tijde van de verovering van de Filippijnen (toen McKinley uit gebed verrees en zei dat er niets anders op zat dan alle Philippino's te nemen, ze te verheffen, te beschaven, te kerstenen en bij de Gratie Gods alles voor ze te doen) dat ze in het gebied van de Stille Zuidzee een opdracht hebben te vervullen.

Korea was het hoogtepunt in Amerika's carrière als promotor en beschermer van de internationale orde en het internationaal recht. Het plaatste Amerika in de rol van Paladijn van de internationale gemeenschap van de Verenigde Naties, van de grote mogendheid die een klein land te hulp snelt. Maar het toonde ook de zwakke plekken in de Amerikaanse rol, toen McArthur zichzelf liet gaan, de oorlog van een frisse "roll back" verkeerde in een eindeloos tegen elkaar opzwoegen, de afschuwelijkheden van een moderne oorlog zich meer en meer openbaarden en de helderheid en de rechtvaardigheid van het oorspronkelijke oorlogsdoel werden vertroebeld en misvormd. De

Grote mogendheid was een Atoommogendheid en een Blanke mogendheid. In Korea gebruikte zij noch de Bom, noch steunde zij racisme. Maar dit redde haar niet van het odium dat ze het ene bezat en het andere – in Alabama – praktiseerde. Zelfs aan haar optreden als kampioen van de VN werd in veler ogen afbreuk gedaan door haar vastbeslotenheid Peking van het lidmaatschap uit te sluiten. "Thus the war for the Charter ended with a muddled, protracted return to the *status quo ante*, while an American general fought a succesful campaign for the Presidency on the slogan of 'Let Asians fight Asians' " (blz. 194).

In 1950 namen de Amerikanen ook op zich hun economische en militaire hulp uit te breiden tot Vietnam, Laos en Cambodja op grond van de overweging dat het Sowjet-imperialisme de nationale veiligheid en de democratie in deze landen bedreigde. Hoewel ook deze actie in dezelfde internationale lijn lag als het optreden in Korea, kreeg Amerika het verwijt van "kolonialisme" te horen, een begrip waar het woordje "neo" voor kwam toen het in 1954 Ngo Dinh Diem ging steunen. De weigering zich achter de akkoorden van Genève te stellen en verkiezingen te laten houden, had te duidelijk trekken van het willen verbergen van een nationalistische realiteit achter een internationalistisch voorkomen.

Er is ook nog een andere Amerikaanse "traditie", nl. het weerstaan van het communisme. De uitspraak van Truman van 12 maart 1947: "Het dient de politiek te zijn van de VS vrije volkeren te steunen, die pogingen tot onderwerping van de zijde van gewapende minderheden of druk van buitenaf weerstaan", sloeg evenzeer aan bij het Amerikaanse publiek als de Monroe-doctrine eertijds. In Amerikaanse ogen hield deze uitspraak de toepassing in van de principes van het Handvest op de jungle van communistische infiltratie en agressie, waar de Verenigde Naties zelf dit niet konden. Hoewel de Truman-doctrine bedoeld was voor Europa, werd ze ook toegepast op Vietnam en het geloof in een communistische samenzwering sterft maar langzaam uit.

Een van de oudste tradities in het Angelsaksische denken over oorlog en vrede is de behoefte, datgene wat men op nationale schaal heeft verworven, uit te breiden tot de gehele wereld: een uiteindelijke permanente en universele overwinning van de democratische idealen. Dit begon met de burgeroorlog ("het verwerven en koesteren van een stille en duurzame vrede te midden van ons zelf en met alle naties") en vindt men terug in de eerste wereldoorlog ("to make the world save for democracy"), de tweede wereldoorlog (de vier vrijheden "everywhere in the world") en in de Johns Hopkinspeech van Johnson van 7 april 1965 ("But we dream of a world where disputes are settled by law and reason. And we will try to make it so . . . But we dream of a world where all are fed and charged with hope. And we will help to make it so").

Het is dit mondialisme, hetzij in zijn defensieve, hetzij in zijn messianis-

tische aspecten, dat de kritiek oproept van mensen als Fulbright, Kennan en Lippmann. Zij eisen dat Amerika zich in zijn doeleinden beperkt en doelen en middelen aan elkaar aanpast. Ook zij zeggen te spreken in de lijn van de Amerikaanse traditie, waarbij men kan denken in termen van: gereserveerdheid, onafhankelijkheid, continentalisme, realisme, isolationisme. Vooral de critici van bovengenoemde figuren gebruiken de laatste term, en zij ontkennen deze beschuldiging niet. Kennan zei "Ik ben een soort neo-isolationist waar het Azië en Afrika betreft". Toch geven deze figuren er de voorkeur aan zichzelf te omschrijven als mensen, die een politiek voorstaan afgestemd op een realistische beoordeling van het nationale belang, waarbij moralisme op het tweede plan komt en utopistische retoriek wordt verworpen.

De aanhangers van het Vietnam-beleid, vooral in officiële kringen, gebruiken veelvuldig de München-analogie: in Vietnam is sprake van agressie en als je agressie niet weerstaat, spreidt hij zich uit als een olievlek. De moderne versie van deze these is de dominotheorie. Ook de Truman-doctrine gaat op München terug. De München-analogie mag dan geen traditioneel element zijn van Amerika's buitenlandse politiek, ze speelt een zeer grote rol bij die generatie, die met München en met de ervaringen en de internationale code van tussen de twee wereldoorlogen, is opgegroeid.

De critici van de München-these bestrijden minder zijn principes dan wel de toepasselijkheid op het concrete Vietnam-conflict in zijn Aziatische kader. In zijn meest extreme vorm houdt de dominotheorie niet alleen in dat als het ene Aziatisch land valt, alle andere landen vallen tot aan Indonesië, Australië en Nieuw-Zeeland toe, maar tevens dat de VS zelf worden bedreigd, tenzij de agressie in Vietnam wordt weerstaan. In communistische handen zou Zuidoost-Azië – aldus McNamara in zijn speech van 1964 te Washington – "de meest ernstige bedreiging vormen van de Verenigde Staten en van de familie van vrije wereldnaties, waartoe wij behoren. Teneinde Zuidoost-Azië te verdedigen moeten we de uitdaging in Zuid-Vietnam aanvaarden". Geherformuleerd door Rusk, in zijn persconferentie van oktober 1967, komt deze uitspraak neer op de reeds lang levende angst in het Amerikaanse volk voor het gele gevaar: "binnen enkele tientallen jaren zullen er een miljard Chinezen zijn op het vasteland, uitgerust met kernwapens, terwijl er geen zekerheid bestaat over wat hun houding tegenover de rest van Azië zal zijn . . . Vanuit strategisch gezichtspunt is een wereld in tweeën gedeeld door een Aziatisch communisme geen erg aantrekkelijke gedachte . . . Deze zaken zijn voor ons, die zowel een Atlantische als een Stille Zuidzeemacht zijn, van vitaal belang".

Vooral de oudere Amerikanen plaatsen Vietnam in de context van een Amerikaans-Chinese confrontatie, waarbij China tracht te expanderen en de VS het in toom te houden. Als zodanig gezien is de oorlog volledig in lijn met de traditionele Amerikaanse politiek: "Imperialist or internationalist,

neo-colonialist or paternalist, anti-Communist or just anti-aggressor, pro-self-determination or just anti-one-billion Chinese, the United States in fighting such a war must be engaged in the oldest, most fundamental, least disputable of all national policies, self-preservation. The survival of Kansas City must depend upon the security of Saigon" (blz. 200-201).

Nicholas is "Fellow of New College, Oxford and Nuffield Reader in the Comparative Study of Institutions at the University of Oxford".

90. ROBERT E. HUNTER AND PHILIP WINDSOR – VIETNAM AND UNITED STATES POLICY IN ASIA; *International Affairs (Londen) Vol. 44, no. 2, april 1968, blz. 202-213.*

Het Tet-offensief en de daaropvolgende manoeuvres aan beide zijden in de richting van onderhandelingen, stelden opnieuw de centrale vraag: *waarom vechten de Amerikanen in Vietnam en wat denken zij dat via onderhandelingen bereikt moet worden?*

Uit Amerikaans oogpunt kan de oorlog slechts zin hebben als zij op een of andere wijze in verband kan worden gebracht met de positie van China. Er zijn voor de VS twee aspecten aan het Chinese probleem: de VS moeten een kader construeren waarbinnen rekening kan worden gehouden met de opkomst van het grootste land ter wereld, en dit grootste land moet er toe worden gebracht zich aan te passen aan de andere leden van het politieke wereldsysteem. M.a.w.: wil er vrede en veiligheid zijn in Azië dan zal de buitenwereld moeten leren leven met China en dit op zijn beurt met de buitenwereld. Schrijvers tekenen hierbij aan: a. de VS hebben er, in het licht van deze doelstelling, geen belang bij enig Aziatisch land tot een democratie te maken; b. er is geen eenduidige benadering jegens het communisme vereist; men zal rekening moeten houden met het communisme als verlengstuk van de Chinese buitenlandse politiek, doch voor het overige is het communisme slechts belangrijk in zoverre zijn bestaan, groei of afwezigheid, de veiligheid van andere landen direkt beïnvloedt.

Auteurs zijn van mening dat er in Azië een zeker machtsevenwicht tot stand moet worden gebracht. De moeilijkheid hierbij is echter dat dit een actieve samenwerking vereist van zulke onwaarschijnlijke bondgenoten als Australië, Japan, Pakistan, India en Indonesië. Een gelukkige omstandigheid hierbij is, dat de Aziatische landen de Chinese dreiging niet bezien zoals de Europese landen de Russische dreiging zagen. Dit kan de ontwikkeling van een koude oorlog die, zoals in Europa in een bepaalde mate was gebaseerd op wanbegrip ("misapprehension"), voorkomen. Aan de andere kant zal men een midden moeten vinden tussen te veel angst voor China (de VS) en te weinig (Pakistan).

Het feit dat de Aziatische landen de Chinese dreiging anders zien, houdt in

dat de VS nooit over zulke trouwe bondgenoten zullen beschikken als in Europa. Dit is alweer een zegen in zoverre hierdoor de verleiding, een harde politiek jegens China te volgen, geringer is. Aan de andere kant baart dit zorgen in zoverre Amerika daardoor in de verleiding komt een onevenredige verantwoordelijkheid voor de Aziatische veiligheidsproblemen op zich te nemen, zoals thans in Vietnam gebeurt. Mede ter vermijding van een koude oorlog dient de Amerikaanse militaire betrokkenheid bij een Aziatische machtsbalans zo perifeer mogelijk te zijn. Het doel in Azië moet dus zijn om middelen te vinden waardoor de Aziatische landen een eigen stelsel van machtsevenwicht, inclusief China, op kunnen bouwen. En het is juist de zwakte van de huidige Amerikaanse politiek in Vietnam, dat er geen duidelijk verband bestaat tussen deze politiek en de schepping van een dergelijk inheems machtsevenwicht.

Auteurs zetten uiteen hoe het Amerikaanse optreden in Vietnam het verwijt van imperialisme zodanig stimuleerde, dat de Vietcong in staat was het anti-Amerikanisme uit te buiten. Bovendien vond de Amerikaanse interventie plaats in een gebied waar (in tegenstelling tot Europa) eigenlijk helemaal geen machtsstrijd plaats vond: "The analogy of the cold war in Europe was misleading here. In Vietnam the United States was not engaged in a struggle with China, as it had been with Russia, for the control of a vital centre of power in the world; in fact no *power struggle* was going on at all" (blz. 207).

Dit alles neemt natuurlijk niet weg dat er wezenlijke belangenconflicten bestaan tussen de VS en China. De vraag is echter of deze conflicten van zodanige aard zijn dat ze alleen maar via een oorlog of de tijd kunnen worden opgelost, en dat er geen ruimte is voor onderhandeling. De essentie van de koude oorlog is het onvermogen een onderscheid te maken tussen "areas of non-negotiable conflict" en "areas of limited opposition that can be resolved by negotiation". Wat de verhouding China-Amerika betreft, een deugdelijk onderscheid wordt pas mogelijk, indien er een omkering plaats vindt van het proces van mispercepties, dat de posities aan beide zijden heeft vastgevroren en waartoe de kwestie Vietnam het zijne heeft bijgedragen. De VS dienen een politiek te ontwerpen die tracht Chinese "ambities om Azië te beheersen", te onderscheiden van "legitieme drang naar veiligheid". Zij zullen moeten gaan inzien dat hun acties en bindingen in Azië (speciaal die in Vietnam) door China als een fundamentele bedreiging, als essentieel vijandig jegens China, worden beschouwd. Enerzijds is de Amerikaanse beklemtoning dat de oorlog vanuit Hanoi wordt geleid, en door China wordt geïnspireerd, er verantwoordelijk voor dat China een dergelijk Amerikaans onderscheid tussen ambitie en veiligheidsbelangen niet kàn aanvaarden, anderzijds zijn de Chinese reacties op Amerikaanse bindingen en optreden in Azië zo onverzoenlijk, dat het de Amerikanen onmogelijk wordt gemaakt een dergelijk onderscheid aan te brengen. Auteurs zijn van mening dat

moeilijk is in te zien hoe deze problematiek kan worden doorbroken zonder dat de VS al hun troepen, op een symbolisch element na, uit het vasteland van Azië hebben teruggetrokken. Door de oorlog in Vietnam is naar Chinese zijde een òf/òf situatie geschapen: òf de Amerikaanse troepen zijn daar om China te bedreigen, òf de VS hebben geen direkt belang bij een bedreiging van China, maar dan is er ook geen reden hun troepen op het vasteland te handhaven.

Auteurs stellen de vraag of er ook argumenten zijn aan te voeren vóór handhaving van de Amerikaanse aanwezigheid, die dit nadeel compenseren. De Amerikaanse politiek in Vietnam beoogt vier verzekeringen te geven: 1. verzekering tegen de mogelijkheid dat de dominotheorie waar is; 2. verzekering tegen uitbreiding van Chinese controle over de buurstaten; 3. verzekering tegen toekomstige Chinese nucleaire chantage; 4. verzekering tegen de erosie van de wil van de Zuidoostaziatische staten zich te verdedigen tegen een Chinees opdringen.

ad. 1. Het is gebruikelijk de dominotheorie integraal te zien: òf alle landen zullen vallen, òf geen enkel land valt. Doch men zal t.a.v. elk afzonderlijk land intelligente gissingen moeten maken wat er gebeurt wanneer de VS zich uit Vietnam terugtrekken. Doch of de dominotheorie nu wel of niet klopt, het ongelukkige is dat het zeer de vraag is of de Amerikaanse aanwezigheid enige verzekering biedt tegen de realisering ervan. De VS kunnen zelfs de opstandelingen in Vietnam niet de baas. Zouden volgens de dominotheorie andere landen bloot komen te staan aan een aanval, dan zou het Amerikaanse optreden spoedig ontaarden in een zichzelf verspillend optreden, "a wasting operation".

De enige effectieve verzekering tegen de dominotheorie is een Amerikaanse beslissende *militaire overwinning* in Vietnam. Het is echter moeilijk in te zien hoe deze kan worden verwezenlijkt zonder een invasie van Noord-Vietnam, met alle daarbij behorende risico's. Afgezien hiervan, er is veel voor te zeggen om de dominotheorie dan maar eerst eens te testen.

ad. 2. Is er gevaar voor een Chinese hegemonie? Hoewel het een overdrijving is te spreken van een Chinese "invloedssfeer", geven de instabiliteit van de Zuidoostaziatische regimes, de aantallen overzeese Chinezen, zelfs zo iets als een Aziatische mystiek rondom China, ernstig te denken. Zou Noord-Vietnam werkelijk Titoïstisch kunnen zijn? Een Amerikaanse aanwezigheid zou wel eens een verzekering tegen een negatief antwoord op deze vraag kunnen zijn.

ad. 3. Als verzekering tegen een eventueel opkomende nucleaire chantage met miniwapens, is er veel te zeggen voor handhaving van een of andere vorm van Amerikaanse aanwezigheid, totdat er meer klaarheid is geschapen over de invloed van de Chinese ontwikkeling op kerngebied.

ad. 4. Schraagt de Amerikaanse aanwezigheid werkelijk de wil van de Aziatische staten zich schrap te zetten tegen China en ernst te maken met hun

economische ontwikkeling? In dit verband dient ten eerste de vraag te worden gesteld of er niet de tendens bestaat dat de dominotheorie een zichzelf vervullende voorspelling ("self-fulfilling prophecy") wordt, vooral indien de Amerikaanse aanwezigheid nationalistische reacties oproept. Zo moet men zich afvragen of de werkelijke bedreiging van Thailand niet is toegenomen, sinds de Amerikanen militair bij dat land betrokken zijn. De tweede vraag die moet worden gesteld is, wat het effect zal zijn van een Amerikaans optreden dat aantoonst dat "agressie" (gesteld dat het mogelijk is te onderscheiden tussen agressie en burgeroorlog) niet loont en wordt weerstaan. Zal het de Aziaten tonen dat een effectief machtsevenwicht mogelijk is of hen juist "lui" maken, tevreden leunend op de Amerikaanse bescherming tegenover een latente, maar niet-specifieke, toekomstige Chinese bedreiging? Heeft de Amerikaanse aanwezigheid in Vietnam aangetoond dat China, dat overwegend passief bleef, een papieren tijger is, of heeft het Amerikaanse onvermogen een militaire oplossing op te leggen het imago van China juist versterkt? In dit verband heeft Amerika een psychologische vergissing gemaakt: door de betrokkenheid van Noord-Vietnam in het zuiden te beklemtonen en te spreken van Chinese steun, heeft het zijn eigen tekortkomingen in het licht gesteld.

Vaak voert men het argument aan dat de Amerikaanse betrokkenheid in Azië de "tijd koopt" waarin de ontwikkeling van een stabiel machtsevenwicht zich kan voltrekken. Doch dit argument impliceert dat de tijd goed wordt gebruikt. Het effect van de Vietnamese oorlog is echter juist, dat het problemen op langere termijn naar de achtergrond heeft geschoven. Bovendien is de oorlog bezig de basis te ondermijnen waarop een stabiel machtsevenwicht kan worden opgebouwd doordat hij een polarisatie te weeg brengt en vele Aziatische landen het verband van de beperkte oorlog in Vietnam tot China als probleem op de lange termijn, niet zien. De Amerikaanse aanwezigheid in Vietnam wint ook daarom geen tijd omdat ze, als gevolg van de reactie van de publieke opinie in de VS, die geen tweede Vietnam wil, een toekomstige Amerikaanse betrokkenheid in Azië problematisch maakt en de kwestie van een voortgezette Amerikaanse verantwoordelijkheid voor een of ander Aziatisch machtsevenwicht in een kwaad daglicht stelt.

Auteurs concluderen:

1. Alle argumenten die ten gunste van een Amerikaanse betrokkenheid bij Vietnam worden aangevoerd berusten op hypothesen, die ook al *kunnen* ze waar zijn, nauwelijks wortelen in de praktijk van de Aziatische conflicten.
2. Deze argumenten zijn gebaseerd op overeenkomsten met de aard van de expansionistische macht in Europa, die even weinig verband hebben met de Aziatische realiteit als München had met de Suez-crisis van 1956.
3. De VS zijn er niet in geslaagd een verband te leggen tussen hun optreden in Vietnam en het probleem van het verwezenlijken van een Aziatisch machtsevenwicht.

4. Hoewel het evenmin mogelijk is aan te tonen dat de Amerikaanse politiek in Vietnam afbreuk doet aan het doel van een Aziatisch machtsevenwicht, heeft ze wel aanleiding gegeven tot een aantal andere kwesties, die, samenklonterend, dit doel inderdaad verder weg brengen: de aandacht wordt afgeleid van het probleem om met China tot een overeenstemming te komen; de Aziatische landen worden in toenemende mate gedwongen een keuze te maken tussen de VS en China; de militaire impasse ondermijnt de basis voor samenwerking in Azië, doordat men de Amerikaanse macht ter discussie gaat stellen.

5. Doordat men in de VS en het westen de situatie in Vietnam beoordeelt alsof ze van strategische, in plaats van tactische aard is, komt men niet tot de formulering van een gehele nieuwe politiek (“a whole new range of policies”) waarin Vietnam alleen maar van ondergeschikt belang zou zijn.

6. In de bestaande situatie is er niet noodzakelijkerwijze ruimte voor een middenweg, aangezien de nadelen van de Amerikaanse betrokkenheid – stimulering van nationalisme en Chinese agressiviteit – zullen blijven, totdat Amerika zich van het vasteland terugtrekt. “De keuze is of het een of het ander: òf de positieve argumenten ten gunste van een betrokkenheid zijn absoluut doorslaggevend, òf de VS dienen serieus te overwegen *hoe*, niet òf ze zich uit Vietnam zullen terugtrekken”.

Auteurs zijn beiden verbonden aan de “London School of Economics”. Hunter heeft een tijd op het Witte Huis gewerkt als stafmedewerker van de president. Windsor verrichtte onderzoek op het Londense “Institute for Strategic Studies”.

91. HERMAN KAHN, ANTHONY J. WIENER – THE YEAR 2000; *A framework for speculation on the next thirty three years.* (New York) 1967, 429 blz.

Dit boek is het eerste resultaat van besprekingen van de “Commission on the Year 2000”. Er werd behoefte gevoeld aan een basisprogramma, en aan Kahn c.s. werd opdracht gegeven “baselines for the future” uit te werken. Het boek is de eerste in een reeks toekomststudies van het Hudson Institute, waaraan de beide auteurs zijn verbonden.

De belangrijkste reden om toekomststudies te doen, is om uit te vinden hoe toekomstige omstandigheden afhangen van politieke keuzen die nu worden gemaakt. De methoden die daartoe in deze studie zijn gebruikt, vallen uiteen in drie afzonderlijke benaderingen. In de eerste plaats wordt de toekomst geprojecteerd als een ontwikkeling langs de zogenaamde “*multifold trend*”, die bestaat uit dertien onderling gerelateerde elementen. In de tweede plaats hebben de auteurs zich regelmatig afgevraagd, hoe het probleem van toekomst-studie zou zijn benaderd in het jaar 1900, of het jaar 1933, teneinde enige greep te krijgen op de fouten die in voorspellingen tóen gemaakt